

Η ΠΑΡΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 3ην 'Οκτωβρίου 1971
ήμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ὥραν: 21.45 - 22.15

134^u

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΒΗΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ *Αγαπητέ μου Δημήτρη, σοῦ ὑπευθυμίζω ὅτι τήν περασμένη Κυριακή, στήν τελευταία μας συνάντησι, μιλήσαμε γιά τόν 'Ιωάννη Φωκιανό, τόν θεμελιωτή τῆς ἀθλητικῆς ιδέας στήν καλή 'Αθήνα καί γενικά στήν νεώτερη 'Ελλάδα καί εἶχαμε πεῖ, ὅτι θά συνεχίζαμε σήμερα αὐτήν τήν συζήτησι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί νομίζεις ὅτι τό εἶχασα ; Τό εὐχάριστο εἶναι ὅτι εἶχα καί τρία τηλεφωνήματα ἀπό παλαιούς ἀθηναίους καί φιλάθλους ποῦ μέ παρακαλοῦσαν νά συνεχίσωμε τήν συζήτησι.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μέ τό δίκιο τους. Σήμερα ποῦ ἡ ἀθλητική ιδέα βρίσκεται σέ πλήρη ἄνοησι, σήμερα ποῦ οἱ ἀθληταί μας καί οἱ ποδοσφαιρισταί μας, ἀμειλλῶνται μέ τούς ξένους καί καμμιά φορά μέ ἐπιτυχία, ἔχει πολύ ἐνδιαφέρον τό ξεκίνημα αὐτῆς τῆς ιστορίας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ἀπό ποῦ νά τό πιάσωμε ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Από τήν ἀρχή του.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λίγο δύσκολο εἶναι. Βλέπεις τό φίλαθλο πνεῦμα, ὑπῆρχε πάντα στήν ἰδιοσυγκρασία τοῦ Ἕλληνοσ, ἀπό τ'ἀρχαία, τά πανάρχαια χρόνια. Οἱ νεώτεροι, ὅλου τοῦ κόσμου, δέν ἔβαναν τίποτε ἄλλο παρά νά μιμηθοῦν τούς προγόνους μας.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μέ μερικῆς παραλλαγῆς βέβαια.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Χωρίς παραλλαγές και έπιμένω σ' αυτό. Όλος ο κόσμος ξέρει ότι οι ταυρομαχίες, άθλητική έκδήλωση είναι και αυτή, είναι ιδιαίτερο γνώρισμα του ισπανικού λαού...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα τί πρόκειται να μου πής και σε προλαμβάνω. Τρεις χιλιάδες χρόνια πριν από την σημερινή μας εποχή, στην Κρήτη, στα άντικτα της Κνωσού, υπάρχουν ακόμη στα έρείπια τοιχογραφίες από σιηνές ταυρομαχιών !... Αυτό δεν θέλεις να πής ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό άκριβώς. Βλέπεις λοιπόν ότι και οι σπανιόλικες ταυρομαχίες, δεν αποκλείεται να έχουνε βάσι τους τις κρητικές ταυρομαχίες της Κνωσού. Άκόμα και η σπανιόλικη κραυγή των ταυρομάχων... όλέ - όλέ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στάσου Δημήτρη γιατί σ' έπηρε ο κατήφορος. Δεν θα μου βγάλης ότι και το όλέ-όλέ είναι άρχαιο έλληνικό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί όχι ; Σοβαρά σου μιλάω. Θα σου υπενθυμίσω ότι υπάρχει στην άρχαία έλληνική γλώσσα ένα ρήμα β λ λ υ μ ι που σημαίνει καταστρέφω. Άπ' αυτό βγαίνει και η λέξις όλεθος. Το ρήμα όλλυμι, έχει κι' άλλον ένα τύπο : ό λ έ κ ω που κι' αυτό σημαίνει καταστρέφω. Άπ' εκεί βγαίνει ο όλετήρ, καταστροφάς... Που το ξέρουμε λοιπόν ότι αυτή ή νικητήριος και ένθουσιαστική σπανιόλικη κραυγή, όλέ - όλέ... δεν προήλθε από το όλέκω ; Δεν καταστρέφεται ο ταύρος ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ξέρεις τί συλλογίζομαι ; Ηέ σου έλλάξω το όνομα και να σε λέω : Σωκράτη.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί Σωκράτη ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Βγεις την διαλογική του Σωκράτη. Όπως και ο άρχαίος φιλόσοφος, ξέρεις την τέχνη των ή σ σ ο ν α λόγων, κ ρ ε ί σ σ ο ν α ποιείν. Κάνεις το έδικό, δίκαιο. Το στραβό τό φέρνεις ίσιο... Όπως και ή παρεθεολογία είναι καμιά φορά έπιχείρημα.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν πρόκειται νά ἐπιμείνω γιά τήν ἑλληνική προέλευσι τοῦ ὀ λ έ... μί νά μὴν κοῦμε καί κανένα ἄστετο ; Τό γεγονός εἶναι ὅτι στήν ἐποχή μας κού πετυχαίνομε ἀθλητικές καί ποδοσφαιρικές νίκες καί μέ ξένες ὀμάδες καμμιά φορά, κάνομε καίτι κού δέν κρέπει νά μᾶς ἐκπλήσῃ γιατί καί πρό πολλῶν ἐτῶν, ἔχομε δείξει στούς ξένους ὅτι ἡ μικρή Ἑλλάδα μας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ ξέρω τί θέλεις νά μοῦ θυμίσης ; Τόν Σπύρο Λούη, τόν παραθρηνοδρόμο κού ἦρθε πρῶτος στόν Παραθῶναιο στούς πρώτους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες στά 1896.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι αὐτό. Θά σέ πᾶω κίό πίσω ἀκόμη Γιάνκο. Ἐξήντα χρόνια κίό πίσω.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἐξήντα χρόνια κίό πίσω ; Δηλαδή τότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1836.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν εἴμαστε καλά. Ἐπῆρχε καμμιά ἐκδήλωσις ἀθλητική στά 1836, ἑκατόν τριάντα πέντε χρόνια πρίν ; Ἡ Ἀθήνα μόλις εἶχε γίνει πρωτεύουσα, ὁ Ἔθων δέν εἶχε παρά ἕνα χρόνο μόλις στήν Ἀθήνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νάλιστα... καί ξαφνικά ἔρχεται στήν Ἀθήνα ἕνας φραντσέζος παλαιστής, κού λύγιζε σίδερα, τσέκιζε πέτρος μέ τήν γροθιά του... καί ἐδήλωσε ὅτι θέχεται νά παλαίψῃ μέ ὅποιον δῆποτε καί νά τοῦ κληρώσῃ ἑκατό φράγκα ἐάν νικηθῇ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' αὐτό ἔγινε στήν πλατεῖα τοῦ θησαύτου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποῦ τό ξέρεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κάποτε μοῦ τό ἔχεις ξανακεῖ, μά δέν πειράζει. Ἄς τό ἀκούσουνε καί ὅσοι ἀκροσταῖ μᾶς δέν τό ἔχουνε ἀκούσει.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἦρθε λοιπόν ὁ φραντσέζος παλαιστής, ἔστησε τά σῦνεργά του στό θησαύτον, στήν πλατεῖα ἀκριβῶς καί ἐτοιχοκόλλησε διάφορες ραυλάμες κού διαφημίζανε τήν δύναμή του. Ἐλεγε πᾶς εἶναι ὁ νέος Ἡρακλῆς...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' αὐτά τὰ σύνεργα του ἦτανε σιδερένιες ἀλυσσίδες, μεγάλα ποτρόνια, ἓνα ἀρόνι, σιδερένια μαστούνια, .. πέταλα καὶ ἕλλα τέτοια σιδερινά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐκανε κῆλο γύρω του γιατί τό πληθος τῶν περιέργων εἶχε ἀρχίσει νά συγκεντρώνεται καὶ ἡ παράστασις ἀρχισε. Πρῶτα πρῶτα πήρε μιά σιδερένια ράβδο καὶ ἀφοῦ τήν περιέφερε σ' ὄλο τόν κῆλο τῶν θαυμαστῶν, τοὺς ἔλεγε ἔν μορῇ κανεῖς νά τήν λυγίσω μέ τὰ χέρια του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ἀσφαλῶς εἶς δοκίμασαν μερικοὶ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τότε δὲ τήν πήρε σιὰ χέρια του ὁ φραντσέζος Ἰραπλῆς...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νάλιστα. Τήν ἀιούμπησε στό γόνατό του καὶ σιγὰ σιγὰ τήν ἐλύγισε...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Χειροκροτήματα ἀπό τό πληθος... μά ὁ φραντσέζος ποὺ δέν φαίνότανε νά δίνει σημασία σιὰ χειροκροτήματα, ἐξακολουθοῦσε τήν ἐπίδειξι τῆς δυνάμεώς του. Πῆρε δυό τρία πέταλα σιδερένια πέταλα καὶ τὰ ἔσπασε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Υστερα πήρε τήν σιδερένια ἀλυσσίδα καὶ ἐπάλεσε μερικοὺς νά τήν τραβήξουν ἀπὸ εἰς δυό της ἑκρας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ἐνα εἶδος διελευστίνδας δηλαδή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. Φυσικά, οἱ μὲν παρέσυραν τοὺς δέ μά ἡ ἀλυσσίδα ἔμεινε ἀνέπαφη. Τότε τήν πήρε ὁ φραντσέζος σιὰ χέρια του καὶ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κράπ... σπᾶει ἡ ἀλυσσίδα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε ὁ φραντσέζος ἔβγαλε τό πρῶτο του πιατάκι. Εἶχεφε ἀριστερές ἀριστεράς πενταροδεκάρες καὶ λίγες σφάντζικες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Ἡ σφάντζικες τί ἦτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σφάντζικα ἦτανε ἓνα νόμισμα σέ χρῆσι ἐπὶ Καποδίστρια. Ἀπὸ τήν γερμανική λέξι τ ο β ᾶ ν τ σ ι κ καὶ σημαίνει εἴκοσι, εἴκοσι πεντάρες, δηλαδή ἓνα φράγκο ἦτανε ἡ σφάντζικα καὶ βρισκότανε σκόμα σέ χρῆσι σιὰ πρῶτα χρόνια τοῦ "θαινος.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κατάλαβα· λοιπόν ο φραντσέζος μάζεψε τήν εισπραξοθλα του καί ύστερα έκανε τήν πρόκλησι για τήν πάλη·
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς· "Εδινε, έλεγε, ένατό φράγμα σέ όποιον θά τόν έρριχνε χάμω... νά φάη τό πλάτη μου χθμα... έλεγε μέ τά σκασμένα του έλληνικά ο καλαιστής·
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ποιός τολμοθε νά τά βάλη μ'αυτό τό θηρίο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ξαφνικά, άπό τόν κύκλο τών περιέργων, ξεπροβάλλει δειλά δειλά ένας νεαρός άθηναίος, έας είκοσι χρόνων καύ τό σπρώχνανε οί άλλοι : Τράβα βρέ κινώλη... δείξ'του τί πάει νά πη 'Αθήνα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Θά ήτανε γνωστός χειροδύναμος αυτός ο κινώλης·
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ετσι φαίνεται· Καί ο κινώλης προχωρεί· Πατάει τό φάσι του, βγάξει τήν φέρμελη μέ τά γιορντάνια καί βγάξει καί τήν βράια του· κένει μέ τό κονιάμισο καί τίς βλαχόμαλτσες·
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Ο φραντσέζος τόν κοιτάζει περιφρονητικά σάν μυτγα... Πάει νά τοσ κένη μιá χειρολαβή, μέ ο άθηναίος τήν άποφεύγει...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δεύτερη χειρολαβή, τρίτη χειρολαβή, άποτυγχάνουν έπίσης... Καί ξαφνικά...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ξαφνικά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο άθηναίος κινώλης άρπάζει τόν φραντσέζο καλαισθή άπό τήν μέση καί τόν σηκώνει ψηλά... τοσ κάνει μιá δυό περιστροφές στόν άέρα καί γιάπ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Γιαπ... τήν βροντάει χάμω σάν άσπί γεμάτο χθμα ! Θά τρίξανε τά κόνικα τοσ φραντσέζου μεγκλιβάνη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά ποσ ν'άκουσθή τό τρίξιμο μέσα στις ζητωκραυγές τοσ κόσμου !...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ (γελώντας) Γι'αυτό καλύτερα θά είναι ν'άκουσθή ένα παλαιό τραγουδι άπό τά χαίλη της κλειθς...
- ΚΛΕΙΣ ΔΕΝΑΡΟΥ (μέ συνοδεία κιάνου) Μικρή, μικρή στά χρόνια...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' έτσι τήν έπαθε ό φραντσέζος παλαιστής.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν τήν έπαθε μόνο, μά τήν ίδια μέρα οί άθηναίοι τραγουδούσανε στόν σκοπό τής λιώτικης Ηεραντζούλας : Σάν δέν ήξερες, φραντσέζε νά παλαίψης - τί κολλούσες τά χαρτιά - στά σοκάκια τά πλατειά : Ήρθες ώς έδω, για νά μās ρεζιλέςης - μά τήν έπαθες γερά - βρέ φραντσέζο φουκαρή...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάλι στα και μπρόβο που τό θυμάσαι Γιάνγκο μου ! Κι' αυτή ή άπροσδόκητη νίκη του άθηναίου Μανώλη είναι ή πρώτη άθλητική έκδήλωση που έγινε στην 'Αθήνα στα 1836 !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Όμως, ένα χρόνο αργότερα, στα 1837, έχουμε τό καινούργιο σπόρ που διεσκέδαζε τους άθηναίους

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καινούργιο σπόρ, τί έννοιας :

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Έχω υπ' όψη μου μια λιθογραφία του γερμανού ζωγράφου Κέλλερμπεργκερ. Αύτός ό ζωγράφος ήρθε τότε στην 'Αθήνα και άσχολήθηκε ζωγραφίζοντας έρειπωμένα κτίρια και σκηνές του άθηναϊκού βίου. Απ' αυτόν έχουμε πολλές εικόνες και κυρίως μία που τήν έπιγράφει : Κυριακάτικη διασκέδασις στην 'Αθήνα του 1837...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν έχω ιδεί' κι' εγώ αυτήν τήν εικόνα. Ή Κυριακάτικη διασκέδασις ήτανε ό πετροπόλεμος που γινότανε στους δρόμους και παμπιά φορά με αρκετά θύματα. Ο ιστορικός Έπαρεινόνδης Στασινόπουλος, περιγράφει ώς εξής μία τέτοια σκηνή. Διάβασέ την έού Γιάνγκο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάζει) Οί συνοικίες ήσαν τό συνηθισμένο πεδίο μάχης. Πολλές φορές όμως, ό πετροπόλεμος γινότανε μεταξύ δύο συνοικιών, έξω από τήν πόλι και τότε έπαιρνε μορφή άμφικου άγώνος. Έλάμβαναν σ' αυτόν μέρος, όχι μόνο παιδιά και νέοι, αλλά και άνδρες και γυναίκες και κοντά στις πέτρες και τίς σφενδόνες, άστραφταν μαχαίρια και βροντούσαν κουμπούρια. Κεφάλια σπάζανε, άνδρακοι έτραυματίζονταν και κάποτε θανατηφόρα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό σπουδαιότερο είναι αυτό που θα διαβάσης παρακάτω. Συνεχίζει ο ιστορικός Ήρακλεινός Σπασινόπουλος.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Για να ιδούμε... (Διαβάζει πάλι) Οι παλαιότερες εφημερίδες λημέσα στις εidoήσεις τους είχαν και άγγελίες πετροπολέμων. Πολλές φορές ανέγραφαν και τα ονόματα των καλληκεράδων της συνοικίας που θα ήσαν επί κεφαλής του άγωνα. Και ο πετροπόλεμος στην Αθήνα, τα προποτα χρόνια της ελευθερίας, είχε πάρει μορφή έθνικου αγωνίσματος, από την έλλειψη άλλων αθλητικών επιδόσεων. Και για το άγώνισμα αυτό ξεκινούσαν όχι μόνο οργανωμένες ομάδες, αλλά και συντροφίες... χάριν διασκεδάσεως.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καταλαβαίνεις λοιπόν τραγικό τί γινότανε. Όπως σήμερα ξεκινούσαν οι άθηναίοι για τα γήπεδα να ιδούν ένα ποδοσφαιρικό άγώνα, ξεκινούσαν και τότε για να παρακολουθήσουν ένα πετροπόλεμο μεταξύ της ομάδας Πετραλώνων και Βάθης.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Και άσφαλώς οι οργανωμένες αυτές λιθοβολιστικές ομάδες, θα κουβαλούσαν μαζί τους και πέτρες... Είχανε σακκουλάκια γεμάτα πέτρες μαζί τους.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δεν υπήρχε τέτοιος λόγος. Τα σχετικά πυρομαχικά για έναν τέτοιο πόλεμο, άφθονούσαν στους δρόμους που ήτανε χωματένιοι. Και στον χωματόδρομο, πάντα υπάρχουν πέτρες. Βέβαια για ν'άποφεύγη κανείς το σκύψιμο κάθε στιγμή, οι πολεμαρχοί, όπως τούξ άνομάζει και αυτός ο κουρής, είχανε και το σχετικό χασεδένιο σακκουλάκι κρεμασμένο σαν μπαλάκια στο πλευρό τους.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Είπες ότι άναφέρει και ο κουρής κάτι για τόν πετροπόλεμο. Εκεί άποκαλεί τούς συμπλεκόμενους: πολεμαρχούς.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Άκριβώς. Κά νομίζω πως πρέπει πρώτα να κάνουμε μία μικρή διακοπή με κανένα τραγούδι, πριν συνεχίσουμε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ σωστά. 'Η κλειώ θά μᾶς θυμίση ἕνα παμπάλαιο τραγοῦδι
πού τραγουδιότανε πολλές δεκαετίες στήν Ἀθήνα καί σέ ὅλη
τήν Ἑλλάδα.

~~ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ~~ ΚΛΕΙΩ (Μέ συνοδεία πιάνου) Πουλάκι ξένο
ξενητεμένο...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Αὐτό λοιπόν τό πουλάκι ξένο, εἶναι ποίημα τοῦ Ἰω-
άννου Βηλαρᾶ, πού ἦτανε προσωπικός γιατρός τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ.
Πρέπει νά ξέρης ὅτι ὁ Βηλαρᾶς, εἶναι ἀπό τοὺς τολμηροὺς πρω-
τοπόρους πού γράφανε στίχους σέ ἀγνή δημοτική γλῶσσα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἄς ξαναγυρίσωμε ὅμως στίς ἀθηναϊκές διασκεδάσεις μέ τόν
πετροπόλεμο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν πρόκειται νά μᾶς ἀπασχολήση περισσότερο ὁ πετροπόλεμος.
Τόν ἀναφέραμε γιά νά δείξωμε ὅτι οἱ ἀθηναῖοι θέλανε νά ικανο-
ποιηθοῦν μέ κάποια ἀθλητι κή ἐπίδοσι καί ξεσπάγανε στόν
πετροπόλεμο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό δέν τό καταλαβαίνω. Ξέρομε καλά ὅτι εἶχανε εὐκαιρίες
νά ἐπιδοθοῦν σέ ἀληθινὸ ἀθλητισμό... Ὅταν ἔφθασε ὁ Ὀθων
στό Ναύπλιο, μιὰ ἀπό τίς πρῶτες του φροντίδες ἦτανε νά φτιά-
ξη ἕνα γυμναστήριο - στό Ναύπλιο - καί νά φέρη ἕνα γυμναστή
βαυαρὸ νά δημιουργήση φυτώριο ἀθλητικὸ στήν Ἑλλάδα τοῦ
1832...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, ἔτσι εἶναι. Ἐφερε ἕνα γερμανὸ γυμναστή τόν Κόρν,
ὁ ὁποῖος γιά νά προσελκύση τήν νεολαία τοῦ Ναυπλίου στό γυ-
μναστήριο, γυμναζότανε κάθε πρωτῆ, εως τό μεσημέρι μόνος του,
σ' ἕνα δίξ υγο, σ' ἕνα μονόζυγο. σ' ἕνα σχοινί μέ κόμβους κἀ-
νοντας ἀναρρίχηση ἐπὶ κἀλω καί παίζοντας κορίννες, μέ τίς
ξύλινες ἐκεῖνες μπουκάλες...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δυστυχῶς, τήν ξέρω τήν συνέχεια. Ἡ νεολαία τοῦ Ναυπλίου
στεκότανε γύρω γύρω στό Γυμναστήριο, ἀρραβωνιάζονταν καί ἔβλεπε τόν
Γερμανὸ νά γυμνάζεται μὰ κανένας δέν ἀποφάσιζε νά βγάλῃ τήν

φουστανέλλα του καί τήν φέρμελη νά πάη νά γυμναστή στά μονό-
ζυγα καί τά δίζυγα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ὁ φουκαρῆς ὁ γερμανός ὁ Κόρη, ἀφοῦ εἶδε καί ἀπόειδε
ὅτι οἱ νεοέλληνες δέν θέλουν νά γυμναστοῦν, τὰ μάζεψε καί γύρι-
σε στήν Γερμανία.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁ Ὄθων ὅμως ἐπέμενε... Καί ὅταν ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους μετε-
τέθη στήν Ἀθήνα, ὁ Ὄθων φρόντισε ν' ἀνοίξη ἄλλο γυμναστήριο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' αὐτήν τήν φορά ἦτανε τυχερός. Εἶχε φθάσει στήν Ἀθήνα ἓνας
Ἕλληνας γυμναστής καί φίλαθλος, ὁ Γεώργιος Παγών...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Π α γ ώ ν :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, Παγών. Αὐτό ἦτανε τό ἐπώνυμό του. Φίλαθλος φανατικός,
γυμναστής, πεζοπόρος καί περίφημος κολυμβητής. Ὁ Παγών προσπά-
θησε μέ κάθε τρόπο νά κάνη τοὺς νεαροὺς ἀθηναίους ν' ἀγαπήσουν
τόν ἀθλητισμό. Τύπωσε ἀκόμη καί ἓνα βιβλίο πού τό μοίραζε δω-
ρεάν...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἀποτελεσμα κανένα. Τόν κοροϊδεύανε τόν χριστιανό καί ἔτσι
ἐκλείσε καί τό δεύτερο γυμναστήριο ἄδοξα

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί εἶχε σάν ἐπιτηδεῖό του ἓνα τετράστιχο τοῦ ποιητοῦ Πανα-
γιώτη Σούτσου : Τί εὐλιβερά κατάστασις... ἄνευ μακρῆς θητείας
κλείνει τό Γυμναστήριον, ἄλλεῖφει πελατείας
κλείνει τό Γυμναστήριον κι' ὁ γυμναστής Παγών
εἶδε πῶς εἶναι μάταιος καί ἄσκοπος ἄγών !

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια πέρασαν ἀπό τό κλείσιμο τοῦ δευτέρου
Γυμναστηρίου, χωρίς καμμιά καινούργια προσπάθεια. Οἱ πετροπό-
λεμοὶ βρισκόντουσαν σέ πλήρη ὄρασι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅμως στίς γειτονιές, τὰ παιδιὰ, παραβγαίνανε στό τρέξιμο
καί στό πήδημα. Καμμιά φορά κάνανε καί διελευστίνδα, τραβών-
τας ἓνα σχοινί ἀπό τίς δύο ἡμέρες, ἕως ὅτου στά 1858...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στά 1858, ὁ Ὄθων ἰδρύει ἓνα νέο γυμναστήριο καί φέρνει πάλι
γερμανό γυμναστή, κάποιον Ὀττεντορφ

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτην τήν φορά ὑπῆρχε λόγος σοβαρότατος. Τό γυμναστήριο τό καινοόργιο, ἰδρύθηκε στή 1858. Μετά ἕνα χρόνο ἐπρόκειτο νά γίνουν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες στήν Ἀθήνα
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Οἱ πρῶτοι ἀγῶνες ; Νά καλά οἱ πρῶτοι Ὀλυμπιακοί ἀγῶνες δέν ἔγιναν στή 1896, τότε πού ἐνίκησε ὁ Λούης στόν Παραθῶνιο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτοί ἦταν οἱ πρῶτοι ἐπίσημοι διεθνεῖς Ὀλυμπιακοί ἀγῶνες. Σαραντα χρόνια πρίν ἀπ' αὐτούς, ἀκριβῶς μάλιστα 37 χρόνια, στή 1859, ἐτελέσθησαν στήν Ἀθήνα οἱ πρῶτοι ἀγῶνες πού ἐτιτλοφορήθηκαν Ὀ λ ὕ μ π ι α... Ὅμως ἄς θυμηθοῦμε πρῶτα κανένα τραγοῦδι, ἔτσι γιά νά διακόψωμε λίγο τήν φλυαρία καί συνεχίζομε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν σοῦ χαλάω τό χατήρι. Ἡ κλειώ θά μᾶς πῆ τήν " Χήρα ".
- ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία κιάνου) Μιά χήρα μιά λεβεντονιά
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα, ἀνυπομονῶ νά ἀκούσω τήν συνέχεια γιά τούς πρῶτους ἀγῶνες, αὐτά τά Ὀ λ ὕ μ π ι α πού ἔγιναν στήν Ἀθήνα στή 1859. Πρῶτα πρῶτα, γιά πές μου ; Λίγο βιαστικά δέν ἀποφασίσθηκε νά γίνουν αὐτοί οἱ ἀγῶνες ; Μέσα σ' ἕνα χρόνο, ὑπῆρχε καιρός νά γίνουν οἱ σχετικές προετοιμασίες ; Νομίζω πῶς ἦταν κάπως ἐπιπόλαιη ἡ ἀπόφασις.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐπιπόλαιη δέν θά πῆ τίποτε. Ἐνα χρόνο πρίν, στή 1858, ἕνας ἐνθουσιώδης Ἕλληνας, ὁ ποιητής Παναγιώτης Λουτσοῦ, ἐδημοσίευσε ἕνα ἄρθρο, μέ πολλή ποιητική ἐξαρσι, στό ὁποῖο περιέγραφε τούς ἀρχαίους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες καί ἐπρότεινε νά ἐπαναληφθοῦν στήν νεώτερη Ἑλλάδα καί μάλιστα στήν Ἀθήνα. Δὲν
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί μ' ἕνα ἄλλο ἐνός ἐνθουσιώδους ποιητοῦ ἀποφασίστηκε νά γίνουν Ὀλυμπιακοί ἀγῶνες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι βέβαια, μέ τό ἄρθρο αὐτό ἔτυχε νά τό διαβάσῃ ἕνας βαθύπλουτος Ἕλληνας στήν Ὀδησσό τῆς Ρωσίας, ὁ Βαγγέλης Ζάππας πού ἐνθουσιάζεται κι' αὐτός καί γράφει ἀμέσως στόν Ὀθωνα...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί άνελάμβανε τήν δαπάνη γιά τούς άγώνας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στο γράμμα πρós τόν "Οθωνα, ό Ζάππας έλεγε ότι θέτει στην διάθεσι του βασιλέως σαράντα χιλιάδες χρυσές λίρες, δηλαδή ένα εκατομμύριο δραχμές - εκατομμύριο της εποχής εκείνης - γιά τήν άναβίωσι των 'Ολυμπιακών άγώνων
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ό "Οθων δέν δέχθηκε :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έδωσε τό γράμμα του Ζάππα στον ύπουργό των 'Εξωτερικών τόν 'Αλέξανδρο Ραγκαβή να μελετήσει τό ζήτημα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα. Καί ό Ραγκαβής απέρριψε τήν πρότασι καί -εγραφε στον Ζάππα ότι βρίσκει τήν ^{πρότασί} ~~πρότασι~~ του καθόλου πραγματοποιήσιμη καί μάλιστα, σχεδόν γ ε λ ο ί α...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όμως από τήν έλλη μεριά δέν θέλανε νά χάσουνε καί τό εκατομμύριο καί έκαναν αντιπρότασι στον Ζάππα, νά δαπανήσουν ένα μέρος του εκατομμυρίου γιά τήν άνέγερσι ενός κτιρίου γιά εκθέσεις γεωργικών ~~προϊόντων~~ προϊόντων πού θά έφερε τό όνομα του μεγάλου Έβεργέτου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' έτσι έγινε τό Ζάππειο στά 1859... καί οι άθλητικοί άγώνες :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για νά μή χαλάσουν τό κέφι του Βαγγέλη Ζάππα, του ειπαν ότι κάθε τρία χρόνια πού θά γίνεται ή "Εκθεσις, θά τελουονται καί άθλητικοί άγώνες μέ τό όνομα : Α' "Ολυμπιάς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Όχι στο Στάδιο βέβαια, γιατί τότε τό Στάδιο ήτανε σκουπιδοτοκος καί τελείως κατεστραμένο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι. 'Η πρώτη 'Ολυμπιάς έγινε στην πλατεία 'Ελευθερίας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δηλαδή τήν πλατεία Κουμουντούρου ; Πίσω από τό Βρεφοκομείο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Κα τό τί έγινε στην πρώτη αυτή 'Ολυμπιάδα, θά τά ποι με Γ. άγνο μου στην προσεχη μας συνάντησι γιατί τώρα μόλις μς παίρνει ή ώρα νά θυμηθουμε καί άλλο ένα τραγουδάκι πού ν' αφήσωμε τήν Κλειώ νά τό διαλέξη μόνη της...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό έχει διαλέξει κι'όλας. θέλει νά τραγουδήση τό περίφημο " Τσον Κίνα " από τήν όπερέττα Γκνέϊσσα πού ειχε κάνει πάταγο κάποτε στην 'Αθήνα όπως και σ'όλον τόν κόσμο.

ΚΑΒΙΣ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Πέσ' τίς γνέϊσσεσ εἴμ' ἐγώ ἡ ξακου-
στή...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μέ τήν εὐθυμη ἐντύπωσι τῆς Γνέϊσσεσ, τελείωσε καί ἡ
ῶρα μας. Ὁρεβουάρ λοιπόν γιά τήν ἐρχόμενη Κυριακή...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νά συνεχίσωμε τήν κουβέντα μας γιά τήν πρώτη Ὀλυμπιάδα
πού ἔγινε στήν πλατεῖα Κουμοντούρου...

ΕΞΟ ΑΘΗΝΑΙ Κ.Τ.Α

(ΜΟΥΣΙΚΗ)

ΟΙ ΜΕΤΑΛΟΙ ΣΥΝΘΕΤΑΙ

ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ

(ΜΟΥΣΙΚΗ)

Μία συλλογή των συζητήσεων μας
παρακαλούμε φρονίμως ανεργία του

Λαογραφικών ΚΕΣΤΑΣ ΤΙΧΑΝΝΙΣΤΗΣ

(ΜΟΥΣΙΚΗ)

ΑΠΟΦΡΟΝΗΣΙΣ

Αυτά τα συζητήματα ΟΙ ΜΕΤ.

Κ.Τ.Α